

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI

AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

A szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat
mérséklő támogatás (SURE)

A SURE pénzügyi támogatása segítette a munkahelyek
megőrzését a Covid19-válság során, de teljes hatása nem
ismert

Tartalomjegyzék

A BIZOTTSÁG RÖVID VÁLASZA	2
II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE.....	3
1. JELENTÉSTÉTEL A SURE HATÁSÁRÓL	3
III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK AJÁNLÁSAIRA.....	5
1. 1. ajánlás: A SURE értékelése	5

Ez a dokumentum az Európai Bizottság által a [költésigvetési rendelet](#) 259. cikkével összhangban az Európai Számvevőszék különjelentésében foglalt észrevételekre adott válaszokat mutatja be, amelyeket a különjelentéssel együtt kell közzétenni.

A BIZOTTSÁG RÖVID VÁLASZA

A Bizottság üdvözlö az Európai Számvevőszék különjelentését. A SURE rendkívül fontos szükséghelyzeti eszköz, amelyet az Unió gyorsan és időben hozott létre annak érdekében, hogy a szolidaritás szellemében támogatást nyújtson a munkahelyek és a jövedelmek megvédéséhez a Covid19-világjárvány súlyos negatív társadalmi-gazdasági következményeivel szemben. A SURE kedvező feltételek mellett nyújtott uniós hitelek formájában pénzügyi támogatást biztosított a tagállamok számára a csökkentett munkaidős foglalkoztatásnak és – különösen az önfoglalkoztatókat segítő – hasonló intézkedéseknek, valamint egyes egészségügyi vonatkozású intézkedéseknek a finanszírozására. A Bizottság szociális kötvényeket bocsát ki a SURE-eszköz finanszírozására.

Valamennyi tagállam támogatta az eszközt önkéntes garanciák nyújtásával, még azok is, amelyek nem részesültek közvetlenül az eszköz előnyeiből, ami bizonyítja a tagállamok közötti, az Európai Unió egészében megvalósuló európai szolidaritást. A SURE-rendelet elfogadására 2020 májusában, a tagállamoknak történő első kifizetésekre pedig 2020 októberében került sor. A SURE-eszköz 19 tagállamnak nyújtott pénzügyi támogatást, több mint felük esetében az eredeti hitel kiegészítéseként is. 2022 végére a 100 milliárd eurós teljes keret csaknem teljesen ki fog merülni.

A Bizottság úgy véli, hogy a SURE hatékonynak bizonyult az európai munkaerő és vállalkozások védelme terén. A legutóbbi (negyedik) féléves jelentés¹ szerint a SURE 2020-ban mintegy 31½ millió embert és 2½ millió vállalkozást támogatott, ami a 19 kedvezményezett tagállamban az összfoglalkoztatottak és a vállalkozások közel egyharmadát teszi ki. A SURE-támogatás elsődleges kedvezményezettjei a kis- és középvállalkozások voltak, különösen a világjárvány által leginkább érintett ágazatokban.

A Bizottság úgy véli továbbá, hogy a SURE 2020-ban hatékonynak bizonyult a világjárvány munkaerőpiacra gyakorolt hatásának enyhítésében és 2021-ben a gyors gazdasági fellendülés elősegítésében, ami sokkal gyorsabban ment végbe, mint a korábbi válsághelyzetek idején. A legutóbbi féléves jelentés szerint a Bizottság úgy becsülte, hogy a Covid19-válságra adott szakpolitikai válasz – beleértve a SURE-t is – 2020-ban ténylegesen mintegy 1,5 millió embert védett meg a munkanélküliség szemben.

A Bizottság 2022 végéig négy féléves jelentést adott ki, amelyek mindegyike túlmutat a SURE-rendelet szerinti jogi kötelezettségén az elemzés hatóköre tekintetében, ugyanakkor megfelel az uniós SURE szociális kötvényekre vonatkozó keret szerinti jelentéstételi követelményeknek is.

Abban a tekintetben, hogy a tagállamok kevés adatot jelentenek a munkavállalók és a vállalkozások számára vonatkozóan, a Bizottság azt hangsúlyozza, hogy a szociális kötvények keretrendszerének² 2.4. szakasza szerint a jelentéstétel a kedvezményezett tagállamok felelőssége. A Bizottság a féléves jelentésekben beszámolt az adathiányról, és sürgette a tagállamokat, hogy a következő jelentéstétel során nyújtsák be a hiányzó adatokat, vagy aktualizálják a korábbi becsléseket. Mivel ez egyes esetekben jelentős változásokat eredményezett az összesített becsült adatokban, nem lehetett pontosan értékelni az érintett személyek és vállalkozások összesített számát, különösen a jelentéstétel korai éveiben. A Bizottság nem kérte a tagállamoktól, hogy nyújtsanak be tényleges

¹ Közzétéve 2022. szeptember 23-án: <https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2022-09/Fourth-report-on-the-implementation-of-SURE.pdf>

² Lásd még a SURE 2021. szeptember 22-én közzétett első féléves jelentését (17. oldal): [com2021_148_en_act_part1_v6.pdf](https://ec.europa.eu/economy_finance/com2021_148_en_act_part1_v6.pdf) (europa.eu)

eredményadatokat, ha azok nem álltak rendelkezésre észszerű határidőn belül, mivel az adatgyűjtés jelentős késedelmet okozhatott volna, ezenkívül a SURE-rendelet sem írta elő.

A Bizottság elismeri, hogy nem könnyű teljes mértékben elkülöníteni a SURE hatását a nemzeti programok hatásától, mivel a SURE egyfajta második védelmi vonalat biztosít. A Bizottság azonban a SURE-ról szóló féléves jelentéseiben benyújtott néhány bizonyítékot a SURE hatásáról, többek között tagállamonkénti bontásban, valamint arról, hogy milyen szerepet játszik a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és a hasonló nemzeti intézkedések ösztönzésében.

Az Unió létrehozta a SURE-eszközt, hogy kiegészítse a támogatható nemzeti programok tagállamok általi finanszírozását. A SURE második védelmi vonalként hitel formájában nyújt támogatást a tagállamoknak. A SURE-rendelet nem írja elő annak értékelését, hogy a SURE által támogatott nemzeti rendszerek hogyan egészítik ki a többi nemzeti programot. A nemzeti szociális biztonsági rendszerek kialakítása továbbra is az egyes tagállamok nemzeti előjoga.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. JELENTÉSTÉTEL A SURE HATÁSÁRÓL

A Bizottság jelentéstételi kötelezettségeit a SURE-rendelet határozza meg. A 14. cikk értelmében a Bizottságnak jelentést kell tennie az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak és a Foglalkoztatási Bizottságnak a pénzügyi támogatás felhasználásáról, beleértve a kintlévőségeket és a SURE keretében alkalmazandó visszafizetési ütemtervet, valamint az e rendelet alkalmazását indokoló rendkívüli események folytatódásáról.

A jogi követelményeken túlmenően a Bizottságot a szociális kötvények keretrendszerének 2.4. szakasza is kötelezi arra, hogy jelentést tegyen a SURE bevételeinek allokációjáról és hatásáról, többek között a SURE által támogatott intézkedésekben részesülő munkavállalók és vállalkozások számáról³.

A Bizottság 2022 végéig négy féléves jelentést adott ki, hogy teljesítse a SURE-rendelet és az uniós SURE szociáliskötvény-keretrendszer szerinti jelentéstételi kötelezettségeit, ezenfelül további elemzésekkel szolgált⁴.

³ A szociális kötvények keretrendszerének 2.4. szakasza értelmében a Bizottságnak törekednie kell arra, hogy a kedvezményezett tagállamoktól beszerezze a vonatkozó adatokat és mutatókat, összesítse a rendelkezésre álló adatokat és jelentést tegyen azokról. A szakasz azt is elismeri, hogy a Bizottság általi jelentéstétel a kedvezményezett tagállamok által szolgáltatott információk minőségétől és részletességétől függ, és hogy a Bizottság e fölött nem rendelkezik teljes körű ellenőrzéssel.

⁴ Ez magában foglalta a szakpolitikai intézkedéseknek – többek között a SURE által támogatott intézkedéseknek – a világválság foglalkoztatásra gyakorolt hatásának enyhítésére kifejtett hatására vonatkozó információkat, valamint a tagállamok kamatmegtakarításaira vonatkozó becsléseket. Az euróövezetről szóló negyedéves jelentés (QREA) két cikke további technikai elemzést is tartalmaz.

A Számvevőszék megjegyzi, hogy a tagállamok által az érintett munkavállalók és vállalkozások számára vonatkozóan jelentett adatok hiányosak⁵, ezért véleményük szerint nem lehetséges teljes körűen értékelni az érintett személyek és vállalkozások számát⁶.

A Bizottság egyetért azzal, hogy a tagállamok által az érintett munkavállalók és vállalkozások számára vonatkozóan szolgáltatott adatok nem mindig voltak átfogóak. A Bizottság azonban a féléves jelentésekben beszámolt arról, ha a tagállamok adatai hiányosak voltak. Emellett a Bizottság minden egyes jelentési évben törekedett arra, hogy az összesített lefedettséget a lehető legpontosabban értékelje az adatok ellenőrzésével és az adathiányok pótlásával, például észszerű feltételezések és más forrásokból rendelkezésre álló adatok alapján. A Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy a jelentéstétel minden évre vonatkozóan nyújtsák be a hiányzó adatokat, vagy aktualizálják a korábbi becsléseket azzal a céllal, hogy javítsák a későbbi jelentéstételi évben történő jelentéstétel minőségét.

A Bizottság egyetért a Számvevőszékkel abban is, hogy a SURE által támogatott intézkedésekre vonatkozóan a tagállamok által szolgáltatott, a munkavállalók és vállalkozások számára vonatkozó adatok egyes esetekben becsléseken alapultak. Úgy véli azonban, hogy ha a tagállamokat felkérnék arra, hogy minden egyes intézkedésre vonatkozóan nyújtsanak be tényleges eredményadatokat, akkor is, ha azok nem állnak rendelkezésre, az beleavatkozást jelentene a szociális biztonsági intézkedések kialakításába, és a SURE létrehozatalát indokoló szükséghelyzetre tekintettel nem lenne helyénvaló. Emellett fogalmi szempontból kihívást jelent az összes intézkedésre vonatkozó adatok összesítése, különösen akkor, ha a munkavállalók és a vállalkozások egynél több intézkedésre is jogosultak. E kihívás leküzdése érdekében a Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy csak a legnagyobb intézkedés(ek) hatóköréről számoljanak be annak biztosítása érdekében, hogy ne túlozzák el a SURE pozitív hatását.

A Számvevőszék azt is állítja, hogy az eszköz kialakítása nem teszi lehetővé a SURE és a nemzeti programok hatásának külön-külön történő azonosítását, ezért arra a következtetésre jut, hogy a Bizottság nem tudja értékelni a SURE eredményeit az egyes tagállamokban⁷. A Bizottság elismeri, hogy nem könnyű teljes mértékben elkülöníteni a SURE hatását a nemzeti programok hatásától, mivel a SURE második védelmi vonalat biztosít. A Bizottság azonban a SURE-ről szóló féléves jelentéseiben bizonyítékokat szolgáltatott az eszköz hatásáról, valamint arról, hogy milyen szerepet játszik a csökkentett munkaidős foglalkoztatás nemzeti rendszereinek és hasonló intézkedéseinek létrehozásában. Ezekben a féléves jelentésekben a Bizottság *tagállamonként* elemezte az érintett munkavállalók és vállalkozások számát, és *tagállamonként* végzett becslést a megőrzött munkahelyek számát illetően is. Végezetül a tagállamok a SURE keretében a támogatható nemzeti programokkal kapcsolatos kiadásai nagy részének fedezésére kértek támogatást. Kiadásainak csak töredékét finanszírozták más forrásokból. Ezért a SURE hatóköre a munkavállalók és a vállalkozások számát tekintve nagyjából hasonló a nemzeti rendszerekéhez.

Ami az auditot és az ellenőrzést illeti, a Bizottság tudatában van annak, hogy az EU hírneve csorbát szenvedhet, ha az uniós költségvetésből pénzügyileg támogatott intézkedéseket csalásra hajlamosnak tekintik⁸. A Bizottság úgy véli, hogy ezt a kockázatot a SURE-rendeletben és a hitelmegállapodásban előírt, a csalások és szabálytalanságok felderítésével kapcsolatos tagállami felelősségből eredő intézkedések mérséklék.

⁵ Lásd az „Észrevételek” rész 52. pontját megelőző alcímet, az „Észrevételek” rész 56. pontját és a 4. háttérmagyarázatot.

⁶ Lásd az összefoglaló VIII. pontját és a „Következtetések és ajánlások” rész 70. pontját.

⁷ Lásd az összefoglaló VIII. pontját és a „Következtetések és ajánlások” rész 70. pontját.

⁸ Lásd az „Észrevételek” 47. pontjának utolsó mondatát.

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK AJÁNLÁSAIRA

1. 1. ajánlás: A SURE értékelése

(A megvalósítás céldátuma: 2024 harmadik negyedévének végéig)

Az értékelésnek ki kell terjednie a következőkre:

- i. a SURE és az abból támogatott nemzeti intézkedések milyen mértékben teremtettek hozzáadott értéket (a SURE valamennyi célkitűzése tekintetében, beleértve az egészségügyi vonatkozású intézkedéseket is);

A Bizottság elfogadja a részajánlást.

- ii. kiegészítette-e a SURE a nemzeti intézkedéseket, és ha igen, milyen módon;

A Bizottság elfogadja a részajánlást.

- iii. valamint hogy a SURE keretrendszere eredményesen minimalizálta-e a szabálytalanságok és a csalás kockázatát, tekintettel a tagállamok által bejelentett esetekre.

A Bizottság elfogadja a részajánlást.